Bibelens profetier og jødenes plass i verdenshistorien

En historisk oversikt over tre årtusener med eksil, forfølgelse, bevaring, og samling

Kong Frederik den store av Preussen Ca 1750

Bevis på Guds eksistens?:

Til tross for årtusener i utlendighet, forfølgelser, manglende eget landområde i lange perioder, og gjentatte forsøk på utslettelse, har de overlevd som folk og bevart sin identitet

Peter taler til det jødiske folket etter Jesu død og oppstandelse:

Apg 3,20-21 …Herren skal sende den Messias som er bestemt for dere, Jesus. Han må være i himmelen til tiden kommer da alt det blir gjenopprettet som Gud har talt om fra eldgamle dager ved sine hellige profeters munn.

Mark 13,4-5 «Si oss: Når skal dette skje, og hva er tegnet på at alt dette skal fullbyrdes?» Jesus begynte da med å si: «Pass på at ikke noen fører dere vill!»

UTVELGELSEN

5 Mos 14,2 For du er et hellig folk for Herren din Gud. Blant alle jordens folk har Herren utvalgt deg til å være hans folk, hans dyrebare eiendom.

Utvelgelse/pakt

3. Mos 26 og 5. Mos 28

VELSIGNELSE
ELLER
FORBANNELSE

3 Mos 26,3-6 Hvis dere følger forskriftene mine og gir akt på budene mine og holder dem, vil jeg gi dere regn i rett tid. Jorden skal gi grøde og trærne på marken frukt..... Dere skal spise dere mette av eget brød og bo trygt i landet deres. Jeg vil gi fred i landet, …

Utvelgelse/pakt

3. Mos 26 og 5. Mos 28

VELSIGNELSE
ELLER
FORBANNELSE

5 Mos 28,58-59 Dersom du ikke trofast følger hvert ord i denne loven som er skrevet i denne boken, og ikke frykter dette ærerike og skremmende navnet, Herren din Gud, da skal Herren sende ufattelige plager over deg og dine etterkommere, store plager og onde sykdommer som ingen ende vil ta.

Så skjer det noe i 5.Mos 28!! Det glir over i en domsprofeti:

5 Mos 28,47-49 Fordi du ikke tjente Herren din Gud av et godt hjerte, i glede over all din overflod, må du tjene de fiendene Herren sender mot deg, ….

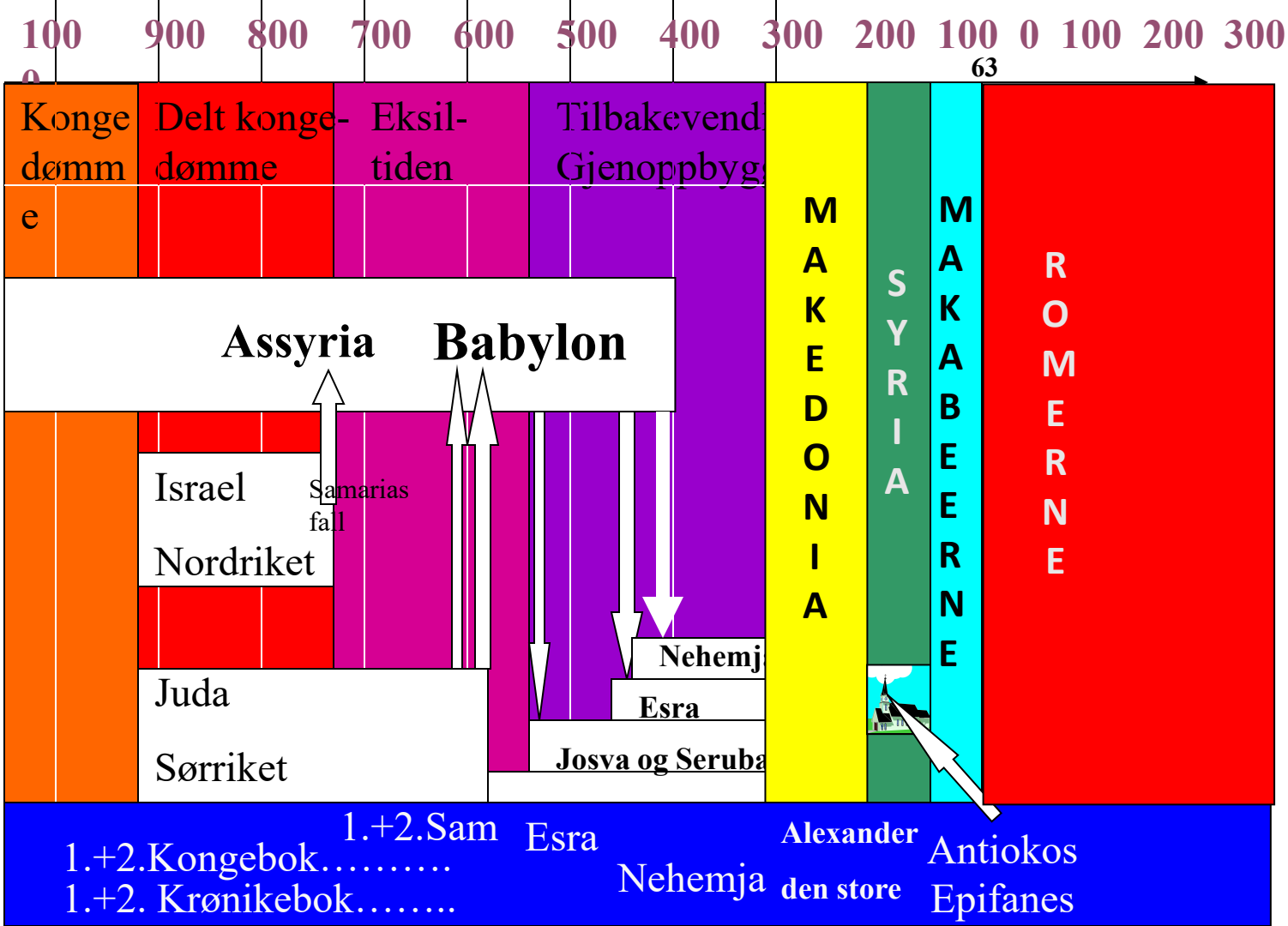
Nordriket **Israel** bortført til Assyria 722 f. Kr.

Sørriket **Juda** underlagt den egyptiske faraoen Neko II i 609–605 f. Kr.

Sørriket **Juda** bortført til Babylon 586 f. Kr

Dan 9,25-26 …Jerusalem skal gjenreises og bygges opp igjen.. …..byen skal stå gjenreist og gjenoppbygd, med gater og vollgraver. Men det skal være en tid full av trengsler.

100 900 800 700 600 500 400 300 200 100 0 100 200 300
63
Konge dømme e
Delt konge- dømme
Eksil- tiden
Tilbakevend
Gjenoppbygg
MAKEDONIA
SYRIA
MAKABEERNE
ROMERNE
Assyria
Babylon
Israel
Nordriket
Samarias fall
Juda
Sørriket
Nehemj
Esra
Josva og Seruba
1.+2.Sam
Esra
1.+2.Kongebok……
1.+2. Krønikebok……..
Nehemja
Alexander den store
Antiokos Epifanes

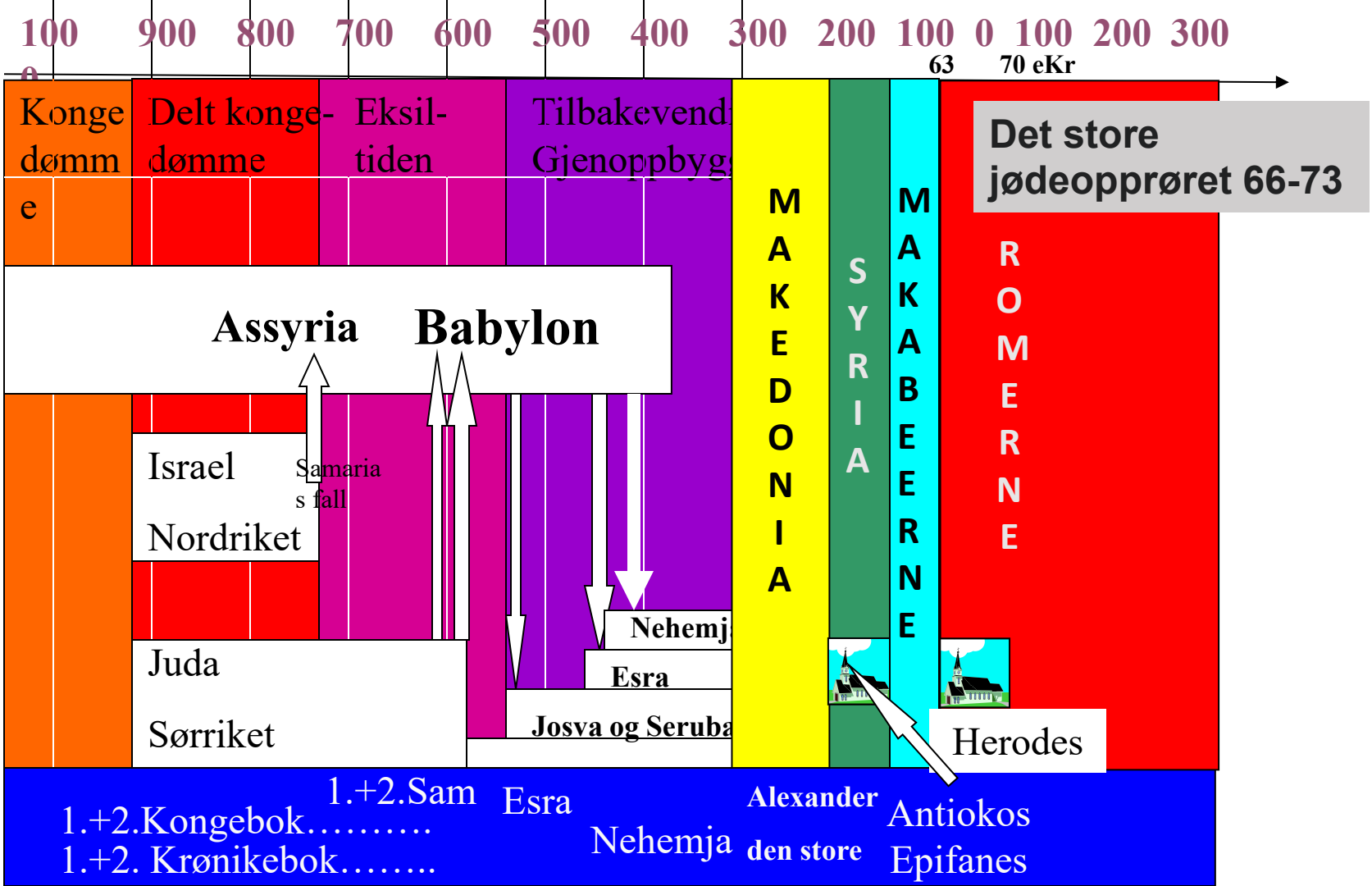
Luk 21,20-22 (Jesus:) Når dere ser Jerusalem omringet av hærer, da skal dere vite at byen snart blir lagt øde….. For straffens tid er kommet, da alt som står skrevet, skal oppfylles.

Dan 9,26 *Så*…skal den salvede ryddes av veien og bli borte. Byen og helligdommen skal legges øde av hæren til en fyrste som kommer.

Luk 21,5-6 Det var noen som snakket om tempelet, hvor fint det var utsmykket med vakre steiner og tempelgaver. Da sa Jesus: "Det skal komme dager da alt dere ser her, skal rives ned, så det ikke blir stein tilbake på stein."

Luk 21,24 De (folket) skal falle for sverd og bli bortført til alle folkeslag som fanger.

100
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
100
200
300
63
70 eKr
Konge dømme e
Delt konge- dømme
Eksil- tiden
Tilbakevend
Gjenoppbygg
MAKEDONIA
SYRIA
MAKABEERNE
ROMERNE
Det store jødeopprøret 66-73
Assyria
Babylon
Israel
Nordriket
Samaria s fall
Juda
Sørriket
Nehemj
Esra
Josva og Seruba
Herodes
1.+2.Sam
Esra
1.+2.Kongebok……
1.+2. Krønikebok……..
Nehemja
Alexander den store
Antiokos Epifanes

Historisk oppfyllelse

- År 70: Tempelet ødelegges av Titus (senere keiser)

Relieff utenfor Knesset

500 400 300 200 100 0 100 200 300

63 70 eKr

Tilbakevend
Gjenoppbygg

ylon

Nehemj

Esra

Josva og Seruba

MAKEDONIA

SYRIA

MAKABEERNE

ROMERNE

Herodes

Esra

Nehemja

Alexander den store

Antiokos Epifanes

Det store jødeopprøret 66-73

Bar Kokhba-opprøret 132-135

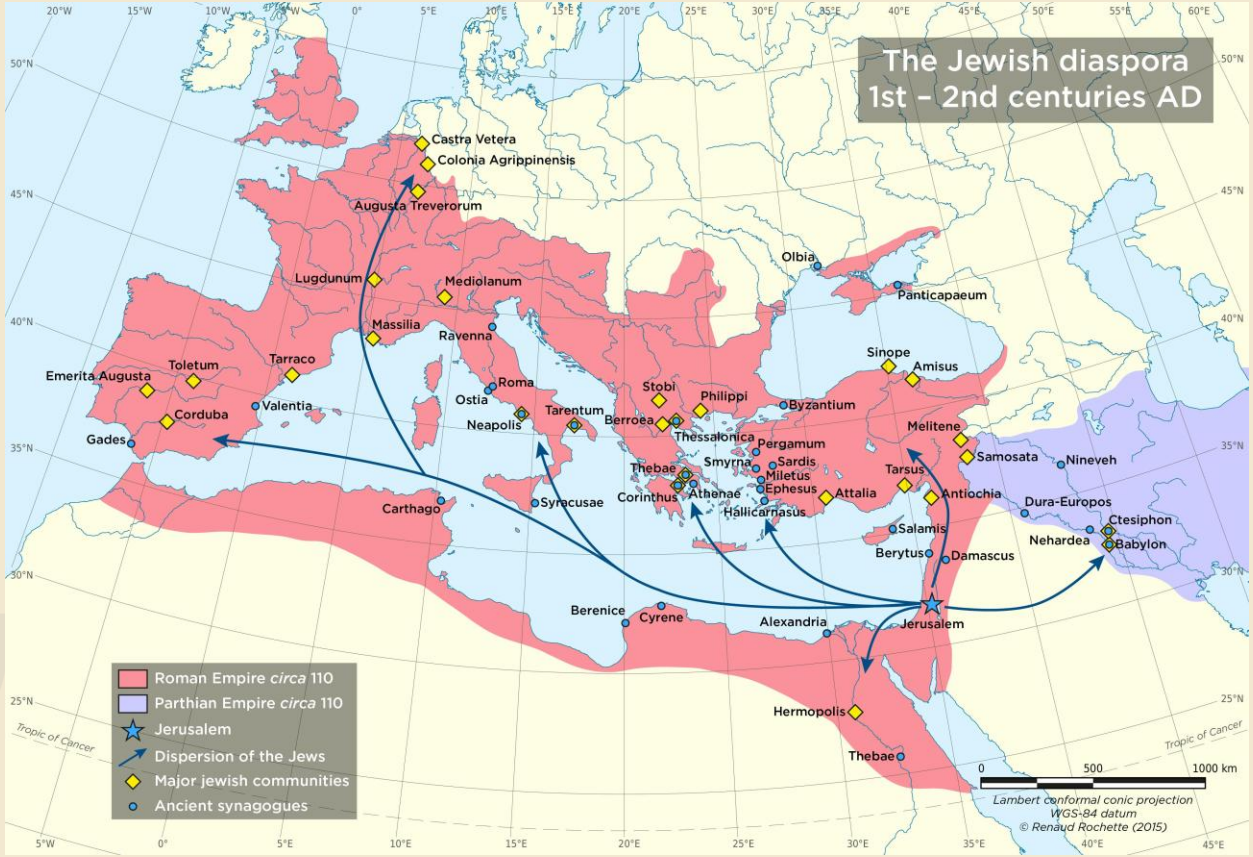
Etter 586 f.Kr har Israel vært fritt 2 ganger: 167-63 f. Kr og etter 1948

5 Mos 28,64 Herren skal spre deg blant alle folkene fra den ene enden av jorden til den andre, ….

5 Mos 28,62 Bare en liten flokk skal bli igjen av dere som før var tallrike som stjernene på himmelen. For du adlød ikke Herren din Gud.

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning

Fra år 200-600 ble Babylon det viktigste jødiske lærdoms-senteret

5 Mos 28,65-66

Livet ditt skal henge i en tråd.

Dag og natt skal du leve i frykt og aldri være trygg for ditt liv.

Blant disse folkeslagene *(som Herren skal spre deg til)* skal du aldri få ro og aldri finne hvile for din fot….

År 135-300 spredt, lite konflikt med romerne

År 300 – 600 forverring med kristen statsreligion

- begrensninger i offentlige embeter,
- forbud mot å bygge nye synagoger,
- periodiske tvangsomvendelser og lokale forfølgelser.

År 600-1000 under muslimene: bedre forhold : mot betaling av særskatten dhimmier (beskyttede ikke-muslimer).

- **Det første korstoget (1096) – katastrofen ved Rhinen**

- De verste massakrene skjedde i Mainz, Worms og Speyer. Tusenvis av jøder ble drept. Mange fikk valget mellom dåp eller død.

Massakrene i Mainz, Worms og Speyer, 1096

Massakren i Jerusalem i 1099

Da korsfarerne erobret Jerusalem i juli 1099, kulminerte volden i nok en massakre.

Emile Signol 1847

- **5 Mos 28,37 Du skal bli et skremsel, et ordtak og et spottord blant alle de folk som Herren fører deg bort til.**

- **Synagoga og Ecclesia** fra katedralen i Strasbourg er to ikoniske gotiske statuer fra ca. 1230. De representerer henholdsvis den kristne kirke (Ecclesia) og den jødiske synagogen (Synagoga),

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse

- **5 Mos 28,37 Du skal bli et skremsel, et ordtak og et spottord blant alle de folk som Herren fører deg bort til.**

Judensau ("jødepurke") -relieffet ved bykirken i Wittenberg rundt 1290. Den viser figurer merket som jøder i obskøn kontakt med en hunngris, ment å advare kristne mot påstått jødisk oppførsel og å baktale jødedommen.

- **Forfølgelse i Spania**
- **1391** brøt det ut omfattende antijødiske opptøyer i flere spanske byer. Tusenvis av jøder ble drept, og svært mange lot seg døpe for å redde livet.
- **1492**
- alle jøder ble utvist.
(Sefardiske jøder, utgjør ca 20% av verdens jødiske befolkning.)

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse

Martin Luther

1523 skriftet: ***Dass Jesus Christus ein geborener Jude sei.*** («At Jesus Kristus er født som jøde»

Han trodde at jødene ville omvende seg, da dette ikke skjedde, ble han skuffet, og etter hvert en jødehater.

1543 skrev han det antisemittiske skrift *«Om jødene og deres løgner».* Her kom han med ekstreme hatefulle ytringer, der han blant annet kalte jøder for «barn av djevelen» og uttalte at de var «evige djevler, dømt til helvete»

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse

Martin Luther

Han foreslo blant annet:

- brenne synagoger
- ødelegge jødiske bøker
- forby rabbinerundervisning
- begrense jøders bevegelsesfrihet

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse

Bispemøtet tar avstand fra Luthers jødefiendtlige uttalelser

- Oppgjør med antijødiske og antisemittiske holdninger er en stadig og varig utfordring for kirke og samfunn, sier biskop i Oslo Ole Chr. Kvarme. Han presenterte 25. november Bispemøtets uttalelse «Arven fra Luther og det jødiske folk».

Publisert: 25.11.2016

Til samtale:

Hva tenker dere om Luthers holdning til jødene? Bør Den evangelisk lutherske frikirke ta offentlig avstand fra hans syn på jødene, slik Den norske kirke gjorde i 2017?

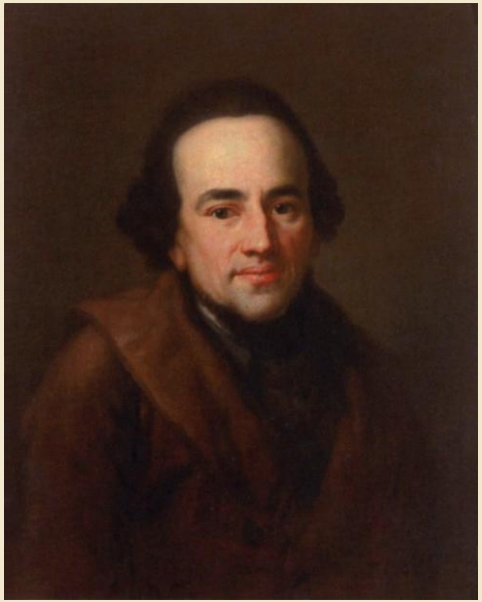
Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse

- **I middelalderen (1400-1600-tallet)**:
- Restriksjoner på yrker og eiendom økte.
- Skatteobjekter
- Ghettodannelse (første i Venezia i Italia i 1516)
- Særskilte klær/gule merker ble vanligere
- Anklager om barnedrap - for å bruke blode
  brønnforgiftning - for å drepe annerledestenkende.
- Mange jøder flyttet derfor østover, særlig til Polen og Litauen, hvor herskere i perioder tilbød bedre beskyttelse

Moses Mendelssohn (1729–1786)
tysk-jødisk filosof

Brøt isolerte jødiske tradisjoner, og knyttet jødisk kultur til den bredere europeiske kulturen.

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse

1789

Etter franske revolusjon 1789 med Frihet, likhet og brorskap ble forholdene noe lettere.

Men ikke i Norge. Forbudet mot jøders adgang ble opprinnelig innført med Kong Christian Vs Norske Lov i 1687. Denne loven slo fast at jøder ikke hadde adgang til riket uten et spesielt "leidebrev" fra kongen. Dette strammes inn i grunnloven av 1814: Danmark-Norge bankerott i 1813.

1789

Etter franske revolusjon 1789 med Frihet, likhet og brorskap ble forholdene noe lettere.

Men ikke i Norge. Forbudet mot jøders adgang ble opprinnelig innført med Kong Christian Vs Norske Lov i 1687. Denne loven slo fast at jøder ikke hadde adgang til riket uten et spesielt "leidebrev" fra kongen. Dette strammes inn i grunnloven av 1814:

Danmark-Norge bankerott i 1813.

Henrik Wergeland kjempet mot jødeparagrafen

Opphevet 1851

Utover på 1800-tallet

- **Frigjøring og likestilling i Vest- og Sentral-Europa**
  -stemmerett og adgang til yrker de tidligere var utestengt fra
- **Oppheving av ghettoer**
- **Kulturell oppblomstering:** Flere jødiske miljøer ble sentrale for europeisk kunst, vitenskap og filosofi
- **Fra religion til rase:** Det tradisjonelle, kristne jødehatet endret seg på andre halvdel av 1800-tallet til en *sekulær og rasistisk antisemittisme*. Begrepet «antisemittisme» ble etablert i Tyskland rundt 1879.
- Med økende nasjonalisme: jødene et «fremmedelement»

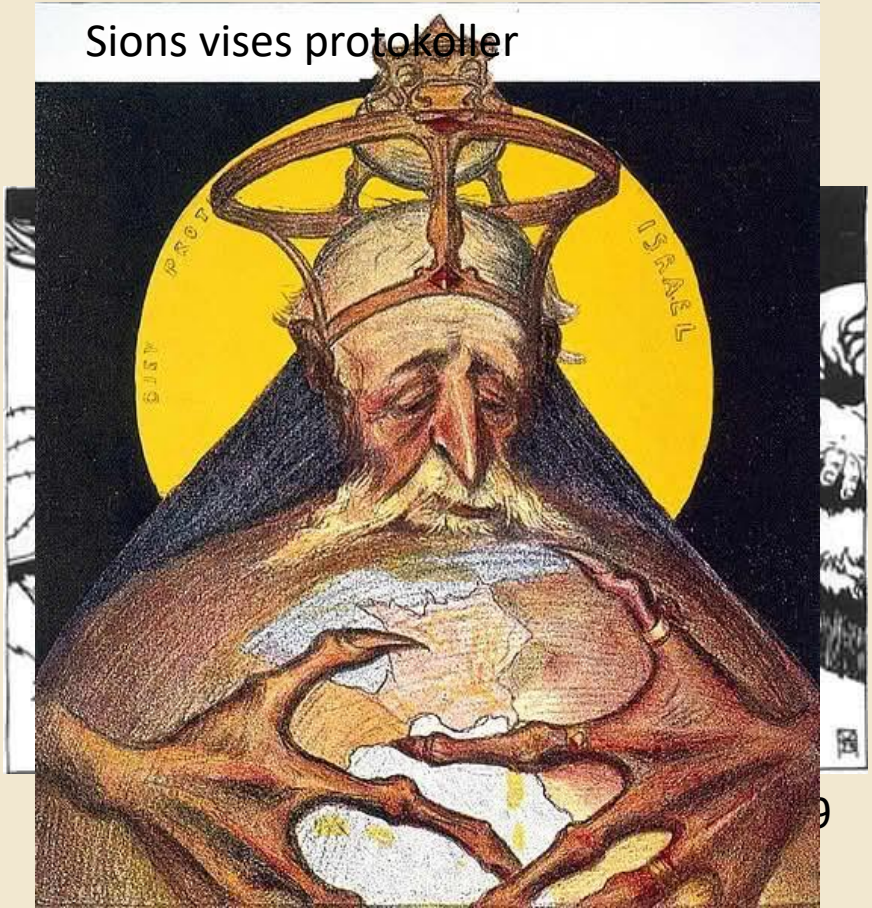
1. Verdenskrig 1914-18

Russiske myndigheter mistenkte ofte jødene for å være **pro-tyske eller illojale.** Hundretusener av jøder ble dermed:

- fratatt hjem og eiendom
- utsatt for vold og plyndring
- flyktninger i sitt eget land
- flyktninger til utlandet, særlig USA og «Israel»

1. Verdenskrig 1914-18

- **Dolkestøtlegenden** – konspirasjonsteori hvor jødene ble fremstilt som både kommunister og kapitalister samtidig, og som bidro til at Tyskland tapte krigen.
- Økende antisemittisme i mellomkrigsårene

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse

- **Holocaust 6 millioner jøder drept.**
- **Europa:** nazistene utryddet **to tredjedeler (ca. 66 %)** av den jødiske befolkningen, i Norge ca 40%.

Jer 30,11 For jeg er med deg, sier Herren, jeg vil frelse deg. Jeg gjør ende på alle folkeslagene som jeg har spredt deg blant; men deg gjør jeg ikke ende på. Jeg tukter deg med rette og lar deg ikke slippe straff.

Mange oldtidsfolk forsvant: Assyrerne, babylonerne, hetittene, filisterne, ammonittene, edomittene

Men Israel består. Spredning betyr ikke utslettelse

Sak 10,9-10 Sår jeg dem ut blant folkene, skal de huske på meg i det fjerne.

Hvordan ble identiten bevart:

Guds ord: regler om mat og sabbaten, utledet i 613 bud i Halakhá :

248 påbud: du skal…

365 forbud: du skal ikke….

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring

Esek 36,24 Jeg henter dere fra folkeslagene, samler dere fra alle landene og fører dere hjem til deres eget land.

Jes 11,12 Han skal …samle de fordrevne av Israel og føre sammen de spredte av Juda fra de fire verdenshjørner.

Sak 8,7-8 Så sier Herren over hærskarene: Se, jeg frelser mitt folk fra landet der sol går opp, og fra landet der sol går ned. Jeg fører dem inn, de skal bo i Jerusalem, ….

Am 9,14-15 Da vil jeg vende skjebnen for mitt folk Israel. De skal bygge opp igjen ødelagte byer og bo i dem. ….. Jeg planter dem i deres egen jord, og de skal aldri mer rykkes opp av jorden jeg har gitt dem, sier Herren din Gud.

Fra slutten av 1800-tallet:

- **Sionismen vokser fram**
- **Theodor Herzl** (1860-1904) ungarsk-jødisk journalist
- Kjernen i Herzls politiske sionisme:
- støtte fra stormaktene til opprettelsen av en jødisk stat.
- jødiske finansmenn skulle dekke osmanernes enorme statsgjeld i bytte mot jødisk autonomi i Palestina. Denne foreslåtte hestehandelen var svært kontroversiell internt i sionistbevegelsen. Den lyktes ikke.

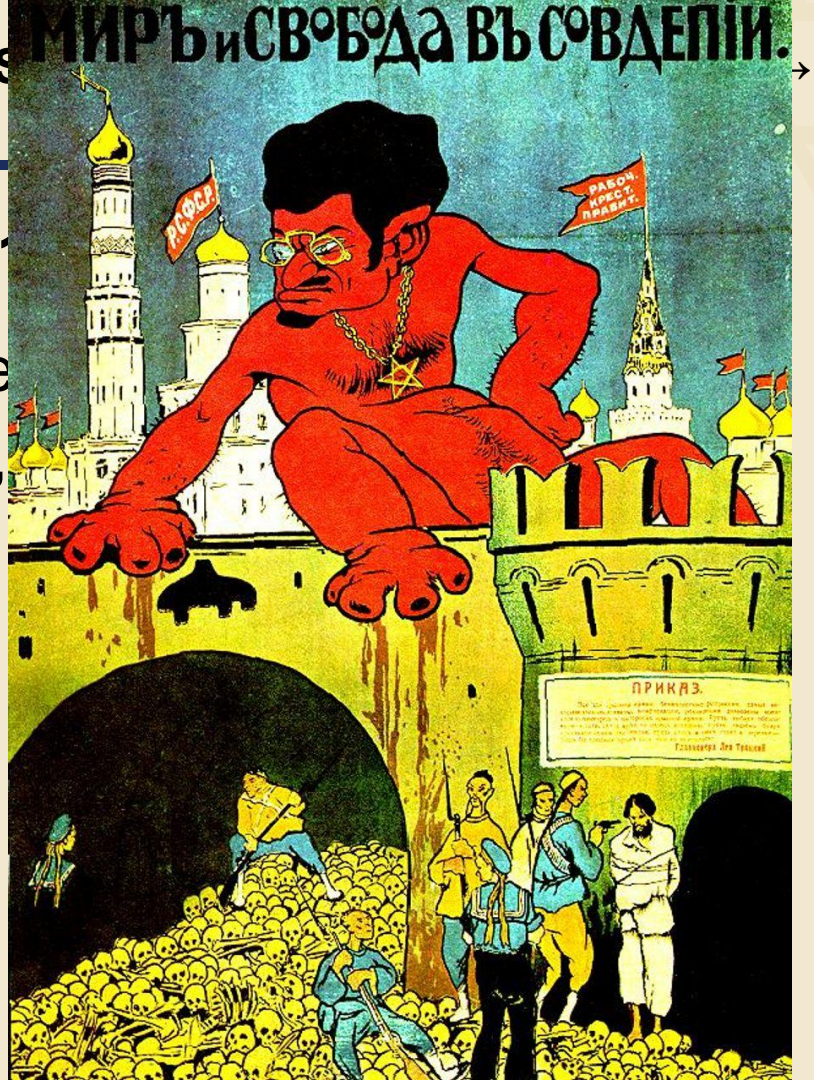

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → S

Samling

Første aliyah mellom **1882 og 1**

- Jødisk innvandring fra mange
- harde restriksjoner mot jøder,
- pogromer
- voksende antisemittisme

Andre aliyah (1904–1914)

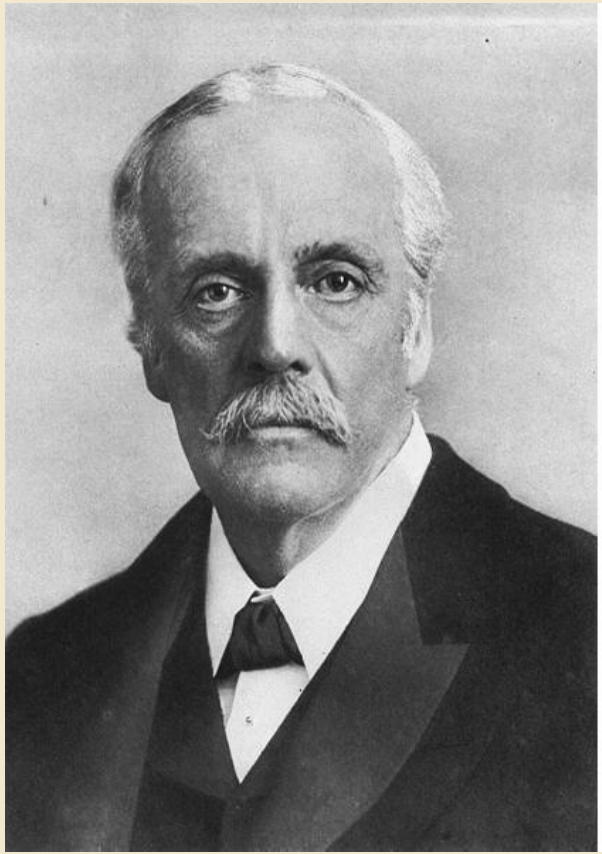
Ca. 35–40 000 kom, særlig fra Russland etter:

- Kisjinev-pogromen
- Uroen rundt de russiske revolusjonene i 1905 og 1917.

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling

- **Balfour-deklarasjonen 1917**
- Positiv til et **nasjonalt hjem** for jøder i Palestina

Foreign Office,
November 2nd, 1917.

Dear Lord Rothschild,

I have much pleasure in conveying to you, on behalf of His Majesty's Government, the following declaration of sympathy with Jewish Zionist aspirations which has been submitted to, and approved by, the Cabinet

"His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country"

I should be grateful if you would bring this declaration to the knowledge of the Zionist Federation.

Sykes-Picot-avtalen

San Remo 1920: bestemte seiersmaktene etter første verdenskrig (primært Storbritannia og Frankrike) hvordan det tapende osmanske riket skulle deles opp.

Folkeforbundet stadfestet i 1922 Palestina som britisk mandatområde, og som skulle vare i 25 år (1923-1948)

Esek 36,34-35 Jorden som ligger øde, skal dyrkes og ikke se ut som en ødemark for alle som drar forbi. De skal si: Denne jorden som lå øde, er blitt som Edens hage. Og byene som lå i ruiner, øde og i grus, ligger som faste borger.

Nyankomne i kibbutzer dyrket opp landet.

Draining swamps in Israel in the 1920s.
(Source: www.jnf.co.uk)

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse

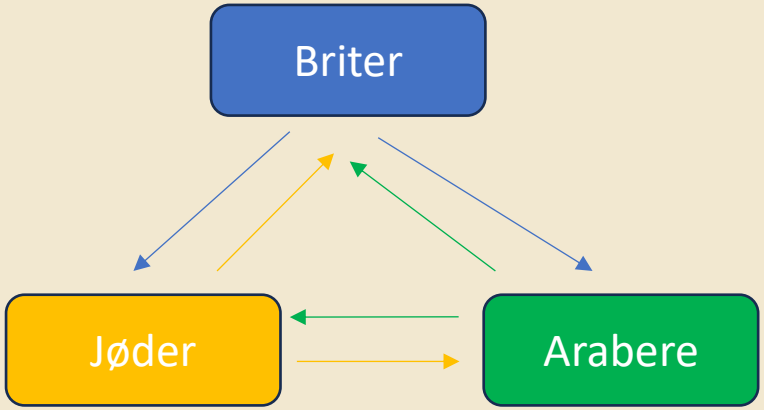
1 år før utløpet av mandatperioden gjør britene det klart at de avslutter mandatet.

FNs delingsplan for Palestina (resolusjon 181), som ble vedtatt **29. november 1947**. Planen gikk ut på å dele området inn i tre hoveddeler:

- En uavhengig **jødisk stat** (tildelt ca. 56 % av arealet, 33% av folketallet).
- En uavhengig **arabisk stat** (tildelt ca. 43 % av arealet, 66% av folketallet).
- En spesiell internasjonal sone for **Jerusalem** og omegn, administrert av FN.

- **Jødisk side** aksepterte planen, mens **arabiske ledere** avviste den fordi de mente den var urettferdig overfor den arabiske majoritetsbefolkningen (43 % av arealet, 66% av folketallet)
- Planen ble aldri satt ut i livet.
- Ble da borgerkrig jøder-arabere, arabere-briter, jøder-briter

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse

Staten Israel ble formelt opprettet **14. mai 1948**. Dette skjedde da det britiske mandatet for Palestina utløp, og David Ben-Gurion proklamerte den uavhengige jødiske staten

Jes 66,8 stiller et retorisk spørsmål:

Hvem har hørt noe som dette? Hvem har sett noe slikt? Kan et land bli født på én dag, kan et folkeslag komme til verden på et øyeblikk? Men Sion fødte sine barn med det samme hun fikk rier.

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse

If you can't come to town, please telephone 4607

Lighting, Heating, Cooking, Refrigeration

CARL MARX

3 PRINCESS MARY AVE., JERUSALEM

THE PALESTINE POST

JERUSALEM SUNDAY, MAY 16, 1948

PRICE: 25 MILS VOL. XXIII. No. 6714

THE PALESTINE POST

THE SUBSCRIPTION DEPARTMENT has returned to The Palestine Post offices, Hassgiel Street, Jerusalem, Tel. 4233.

STATE OF ISRAEL IS BORN

The first independent Jewish State in 19 centuries was born in Tel Aviv as the British Mandate over Palestine came to an end at midnight on Friday, and it was immediately subjected to the test of fire. As "Medinat Yisrael" (State of Israel) was proclaimed, the battle for Jerusalem raged, with most of the city falling to the Jews. At the same time, President Truman announced that the United States would accord recognition to the new State. A few hours later, Palestine was invaded by Moslem armies from the south, east and north, and Tel Aviv was raided from the air. On Friday the United Nations Special Assembly adjourned after adopting a resolution to appoint a mediator but without taking any action on the Partition Resolution of November 29.

Yesterday the battle for the Jerusalem-Tel Aviv road was still under way, and two Arab villages were taken. In the north, Acre town was captured, and the Jewish Army consolidated its positions in Western Galilee.

Most Crowded Hours in Palestine's History

Between Thursday night and this morning Palestine went through what by all standards must be among the most crowded hours in its history.

For the Jewish population there was the anguish over the fate of the few hundred Haganah men and women in the Kfar Etzion bloc of settlements near Hebron. Their surrender to a fully equipped superior foreign force desperately in need of a victory was a foregone conclusion. What could not be known, with no communications since Thursday morning, was whether and to what extent the Red Cross and the Truce Consuls would secure civilized conditions for prisoners and wounded, and proper respect for the dead. Doubts on some of these anxious questions have now been resolved.

On Friday afternoon, from Tel Aviv, came the expected announcement of the Jewish State, and its official naming at birth, "Medinat Yisrael"—State of Israel, with the swearing in of the Provisional Council of Government. The proclamation of the State was made at midnight, coinciding with the sailing from Haifa of Britain's last High Commissioner. Within the hour, President Truman announced in Washington that the Government of the United States had decided to give *de facto* recognition to the Jewish State, with

der of Jewish settlements in North-Eastern Galilee.

The Security Council met yesterday in a special session to consider action on the invasion of Palestine by member states of the U.N.

In the afternoon, Jerusalem was subjected to shelling from the northwest.

Haganah forces throughout the country continued mopping up, and Jewish sources claimed most of Western Galilee safe against attack. Naharayim, near Jisr el Majamie, inside Trans-Jordan,

JEWS TAKE OVER SECURITY ZONES

The Battle for Jerusalem, which began when the British forces withdrew on Friday morning, continued all day Friday and yesterday. The crackle of small-arms fire and explosions of mortar shells were still being heard in the early hours of this morning as the battle entered its third day.

Repeated efforts on Friday evening and again on Saturday by the U.N. Truce Commission to bring about a "cease fire" were brought to nought when the Arab representatives failed to agree within the specified time limit.

On Friday morning, Jewish forces entered the Russian Compound and Zone C to reoccupy the buildings requisitioned from Jews last year. This operation was almost bloodless, but beyond the western edge of Zone C, Arabs engaged the Jews in Jaffa Road. The Arabs were forced back and the Barclays Bank area was taken.

In other parts of the city fighting flared up. Jews overran one after another the areas evacuated by the British. By last night, the quarters and

Egyptian Air Force Spitfires Bomb Tel Aviv; One Shot Down

Kol Israel, the Tel Aviv broadcasting station, reported at 2 o'clock yesterday afternoon that Tel Aviv had been bombed three times in the previous evening and morning, and that one plane had been shot down and its Egyptian pilot taken prisoner.

In the first raid, four planes attacked from a height of 300 feet. Two dropped bombs, while the others strafed the city. Little damage was caused. In the second attack two hours later, the airport to the north of the city was bombed, and an Air France plane parked there was damaged. The third raid was launched shortly before midday, but the planes were driven off without causing any damage.

Two settlements in the Negev had also been attacked from the air, the radio reported.

2 Columns Cross Southern Border

By WALTER COLLINS
U.P. Correspondent

CAIRO, Saturday. — A com-

Etzion Settlers Taken P.O.W.

Fighting in the Kfar Etzion bloc continued throughout Friday, after the Kfar Etzion it-

Bergens Tidende

Lørdag 15. mai 1948 — Nr. 111 — 81. årg.

Staten Israel proklamert i går - og omgående anerkjent av Sambandsstatene.

Storbritannia følger etter, F.N. oppgir sin meklervirksomhet.

Tel Aviv, 14. (NTB fra Reuter). Klokken 15 norsk tid fredag ble den nye jødiske staten i Palestina proklamert av det jødiske nasjonalråd (regjeringen) i Tel Aviv og døpt Israel. Proklamasjonen ble kringkastet over den nye jødiske sendere «Israels Stemme», og ble forøvrig mottatt med stor jubel av grunn av den jødiske nabostaten i morgen.

Fra mandatets opphør i natt og til det blir opprettet en fullverdig forvaltning av landet, har det jødiske nasjonalråd utøvet strenge sensur innen i, således at det utenlandske nasjonalråd forelegges den provisoriske regjering.

De politiske retningslinjer.

Statens Israel vil bli åpen for alle jøder innvandrer og det skal være en på full norsk- og politisk likestilling for alle borgere uansett race, trosbekjennelse og kjønn. Proklamasjonen lover desuten full frihet for alle religiøse trossamfunn, og at staten vil bli styret etter prinsippene i FN's pakt.

Den konstituerende forsamlings avløser vil fordype det jødiske folk med å skjøpe opp den nye staten, og sørge for en opplæring i nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Den konstituerende forsamlings avløser vil fordype det jødiske folk med å skjøpe opp den nye staten, og sørge for en opplæring i nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse

- Britiske tilbaketrekningen i mai 1948 utløste den første arabisk-israelske krigen.
- **Nakba** – katastrofen Omtrent 750 000 (rundt 80 %) av den arabiske befolkningen i området ble fordrevet eller flyktet fra sine hjem.

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse

Over 500 byer og landsbyer med arabisk majoritetsbefolkning ble avfolket. Mange av disse ble enten totalt ødelagt eller gjenbefolket av jøder og gitt hebraiske navn.

Ved krigens slutt i 1949 kontrollerte Israel et større område enn det FN opprinnelig hadde foreslått (ca. 77 %)

Jes 54,17 Hvert våpen som er smidd mot deg, skal mislykkes.

David og Goliat på ny

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse → Fremtiden

Jesu gjenkomst

Apg 1,11 …Jesus .. skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen.

Krig og konflikt

Matt 24,6 Dere skal høre om kriger og rykter om krig ... men ennå er ikke enden kommet

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse → Fremtiden

Arabisk-Israelske kriger:

Suezkrisen 1956

6-dagerskrigen 1967

Yom Kippur-krigen 1973

Libanonkrigen 1982

Den første intifadaen (1987–1993)

Den andre intifadaen (2000–2005)

Gazakrigene 2008, 2014 og 2023

Noen viktige hendelser før (evnt når) Jesus kommer igjen

Krig og konflikt	Matt 24,6 Dere skal høre om kriger og rykter om krig ... men ennå er ikke enden kommet
Mange land angriper Israel	Sak 14,2 Jeg vil samle alle folkeslagene til krig mot Jerusalem. (Ledet av Gog)
Guds seier over Gog	Esek 38,16 Jeg fører deg mot mitt land. Folkeslagene skal lære meg å kjenne når jeg gjennom deg, Gog, viser meg hellig for øynene på dem.
Jødene vender om og blir frelst	Rom 11,25-26 Jeg vil at dere skal kjenne til en hemmelighet, søsken, ….En del av Israel er blitt forherdet, inntil hedningene er kommet inn i fullt tall. På denne måten/(deretter) skal hele Israel bli frelst, ….

Noen viktige hendelser før Jesus kommer igjen

Krig og konflikt	Matt 24,6 Dere skal høre om kriger og rykter om krig ... men ennå er ikke enden kommet
Mange land angriper Israel	Sak 14,2 Jeg vil samle alle folkeslagene til krig mot Jerusalem. (Ledet av Gog)
Guds seier over Gog	Esek 38,16 Jeg fører deg mot mitt land. Folkeslagene skal lære meg å kjenne når jeg gjennom deg, Gog, viser meg hellig for øynene på dem.
Jødene vender om og blir frelst	Jer 24,7 Jeg gir dem et hjerte til å kjenne meg, … og jeg skal være deres Gud når de vender om til meg av hele sitt hjerte.

Noen viktige hendelser før Jesus kommer igjen

Krig og konflikt	Matt 24,6 Dere skal høre om kriger og rykter om krig ... men ennå er ikke enden kommet
Mange land angriper Israel	Sak 14,2 Jeg vil samle alle folkeslagene til krig mot Jerusalem. (Ledet av Gog)
Guds seier over Gog	Esek 38,16 Jeg fører deg mot mitt land. Folkeslagene skal lære meg å kjenne når jeg gjennom deg, Gog, viser meg hellig for øynene på dem.
Jødene vender om og blir frelst	Esek 36,27 Jeg gir min Ånd i dere og gjør at dere følger forskriftene mine, holder lovene mine og lever etter dem

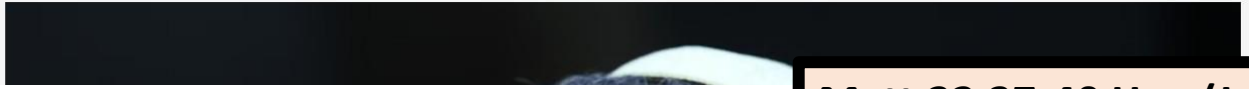
Utvelge
Samling

Bevaring →

Noen

Israelsk sikkerhetsminister: – Drep 30 til 40 personer hver natt i Gaza

– Det er folk der som ikke er verdig et liv. De burde ikke leve.

Israel nekter Flyktningh
andre hjelpeorganisasjo
til Gaza

Matt 22,37-40 Han (Jesus) svarte: "Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand.
Dette er det største og første budet. Men det andre er like stort: Du skal elske din neste som deg selv. På disse to budene hviler hele loven og profetene."

nme
melen."

Utvelgelse/pakt → Ulydighet → Dom → Spredning → Lidelse → Bevaring → Samling → Gjenopprettelse → Nyskapning

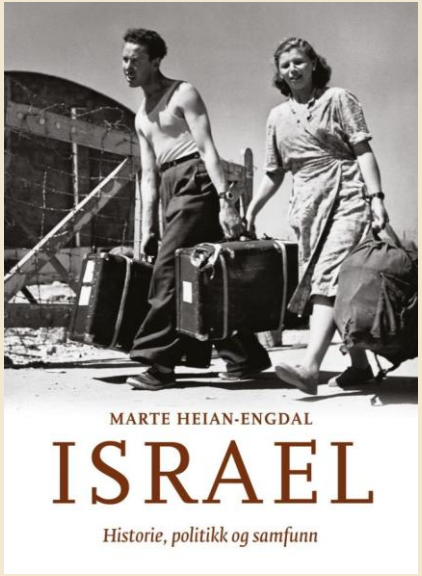

Israels historie er ikke tilfeldige hendelser, men en sammenhengende frelseshistorisk linje fra syndefallet til ny himmel og ny jord.

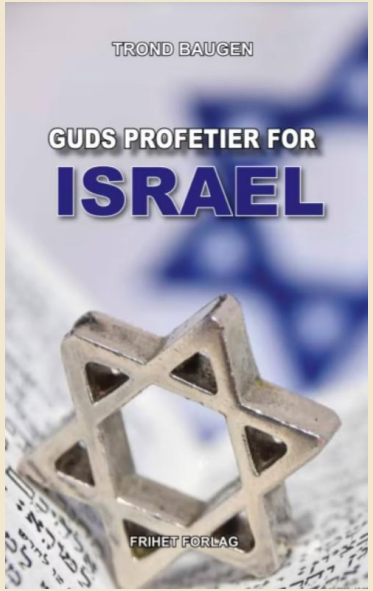
2 Pet 3,10+13 Men Herrens dag skal komme som en tyv. ….. Da skal himlene bli fortært av ild, og elementene skal brenne og smelte. Men etter hans løfte venter vi på en ny himmel og en ny jord, hvor rettferdighet bor.

Bøker om temaet

Bibeltimer i Moss frikirke høsten 2026:
Det gamle testamentet – fortsatt aktuelt

- **09.09 kl 19.00**

Jobs bok: når troen blir prøvet v/ Preben Hodt

- **14.10 kl 19.00**

Bibelens profetier og jødenes plass i verdenshistorien v/ Egil Østebrød

- **11.11 kl 19.00**

Vrede og barmhjertighet - om profetenes lidenskap v/ Merete Hodt

- **09.12 kl 19.00**

Guds pust i oss – en vandring i Bibelens skapelsesberetninger v/Øystein Spilling